

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. Utrum duæ formæ substantiales non subordinatæ possint esse in eadem Materia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

conueniens, ergo; probatur sequela: quia secundum D. Damascenum lib. 3. de fide cap. 25. nihil est assumptum, quod non est curatum, nec curatum, quod non est assumptum, ut passim circumfertur: sed aliqua forma partialis naturae humanae non sunt assumptae, ergo; probatur minor, quia illae formae partiales, quibus distinguitur sexus foemineus a masculino, non sunt assumptae, ergo. R. Primò, retorquendo argumentum, secundum Adversarios: Formae partiales non sunt aliud quam materia & accidentia, sed Verbum non assumpsit illa accidentia, quibus foemina distinguitur à Viro, ergo aliquid in natura humana est, quod non est curatum, quia materia & accidentia illa non sunt assumpta. R. negando sequelam ad probationem ex diuo Damasceno dist. ma. nihil est curatum, quod non est assumptum, curatione sanctitatis substantialis, concedo maiorem, curatione sanctitatis meritoriae, nego maiorem, & distingo similiter minorem & nego consequentiam. Itaque verum est quidem, quod substantialiter nihil sit per Deitatem sanctificationem & curatum, nisi quod est assumptum, nihilominus curatione redemptionis non consistit in illa sanctitate, alioquin si Verbum assumpsisset naturam humanam & eam ad caelos transfuisset, iam fuisset redemptio perfecta contra Apostolum ad Hebraeos 9. ubi ait: *Sine sanguinis effusione non fit remissio*: quare Remedium & curatio potius in meritis Christi consistit, quae sufficiunt omnibus illis, quibus applicantur: ita quod si pro Angelis fuissent applicata, eis etiam profuissent, & sic patet, magis prodesse mulieribus, cum ipsis pariter sint applicata. Omitto plures alias replicas & objectiones, quae apud Auctores passim videri possunt.

Quaeres: Utrum partes heterogeneae viventium constant formis partialibus diversae rationis essentialis, unam formam totalem, quae corporeitatis dicitur, integrantibus? R. cum Doct. loc. cit. Affirmative, Ratio est, quia in vivente sunt partes diversae rationis, ut caro, ossa, nervi, &c. quae habent diversas qualitates sibi connaturales, nam caro est mollis, os durum &c. ergo illae constant formis partialibus diversae rationis, quia non potest ostendi ratio, quare tales qualitates convenirent illis diversis partibus, nisi quatenus partes illae diversis formis partialibus exigentibus, tales vel tales qualitates, ideo enim colligimus defecto distinctionem specificam substantialem, quia videmus aliquas qualitates convenire huic & non alteri, alias quaero quomodo aliquis sciat lapidem non esse aurum? lac non esse vinum? &c.

QUESTIO V.

Utrum dua formae substantiales non subordinatae possint esse in eadem materia?

Sicut praeterita quaestione per formas subordinatas intellexi eas, quarum altera altera indiget, ita ut sine ea nequeat habere aliquas operationes, quas cum ea habere posset, & quarum una aliam supponit tanquam constitutum physicum sui immediati subiecti, ita

per formas non subordinatas intelligo eas, quae ita sunt completae, ut non indigeant se invicem ad aliquas operationes, nec una alteram supponat tanquam subiectum suum, aut subiecti sui constitutum, adeo ut si simul reperiantur in eodem subiecto, neutra ad operationem alterius concurreret, ut sunt formae ignis, aquae, ligni, de formis etenim substantialibus tantummodo agitur quaestio: de accidentalibus enim nullum est dubium, in qua materia non modo cum illis, qui extra scholam Scoti sunt, sed etiam inter domesticos magna controversatur alteratione, nam plures partem negativam tuerentur, alii contra affirmativam, omnibus Scotum pro patrocinio & tutela citantibus: Unde in rei veritate Triplex circa hanc quaestionem est sententia, Prima est Arriagae asserentis disp. 3. Phys. asserentis: de potentia ordinaria plures formas substantiales posse esse simul, dummodo non exigant contrarias dispositiones. Secunda Thomistarum, Lorcae, Compluten. post Divum Thomam putantes, plures formas supernaturaliter nec posse esse simul. Tertia est communior inter Scotistas, qui dicunt supernaturaliter id non implicare, quid ego sim approbaturus, mox patebit, interim

DICO I. Duae formae substantiales non subordinatae, naturaliter nequeunt esse simul in eadem materia. Haec est communior, contra Arriagam.

II. Naturaliter dua formae nequeunt esse simul.

Probatur Conclusio primò,

Quia nulla aliqua causa potest habere simul duos effectus adequatos, sed materia causa est sustentativa, &eductiva formarum, ergo non potest habere simul duas, quia quaelibet ipsarum est effectus adequatus; probatur ma. à paritate aliarum causarum, quia efficiens non potest producere duo simul, quorum quodlibet ipsi sit adequatum, similiter finis non potest eundem movere ad applicandum bis media.

Dices: In hoc argumento peti principium, quia in quaestione versatur, an una forma sit adequata materiae, ita ut non possit habere aliam simul, ergo nihil probat. Resp. negando ant. Quia inde deducitur, quamlibet formam esse adequatam materiae, quia non potest esse sine omni forma, unde quia materia abhorret esse sine forma, sicut natura abhorret esse locum sine locato, unde sicut nullus locus est ex parte tantum plenus corpore, sed totaliter, ita etiam materia non est plena forma ex parte, sed adequatae, itaque quaelibet forma erit adequata materiae. Sed

Probatur Conclusio secundò

ab Experientia, optima rerum magistra, qua videmus, quod ad introductionem unius formae expellatur alia, nam quando terra vertitur in gramen, non amplius est terra, & cum gramen vertitur in sanguinem animalis, non amplius est gramen & sic de caeteris. Verumtamen

Arguitur: Experientiam quoque esse in contrarium, nam in primis quando dua formae succedunt sibi invicem, verbi gratia, forma ignis formae ligni, secunda expellit priorem, ergo est simul cum illa: quia non potest esse

III.

IV.

V. Argumentum in contrarium.

esse nisi in subiecto, ergo est simul cum subiecto. Resp. negando consequentiam, quia quando una forma expellit alteram, non est necessesse, ut sit simul posterior cum priori, quod clarè constat à pari; nam quando duo corpora expellunt se ab eodem loco, non est necessesse, quod pro aliquo instanti sint simul in eodem loco, sic quoque dicendum in præfenti, quia expulsio formalis non est aliud quam successio immediata alicujus priori alteri, quod non fit per aliquam efficientiam, sed tantum ex eo, quod ponat aliquid, quod non potest stare cum remanentia prioris, id est seipsam.

Instatur: Experientia quoque docet, non modò in successivis, sed etiam in permanentibus duas formas posse esse simul, nam in montanis Ungariæ Auri, Cuprique fodinis, sunt quedam aquæ, quæ injectum ferrum, in cuprum mutant ita, ut si pars sit intra aquam, alia extra immerfa erit cuprum, quæ ad extra manet ferrum, ut ipse vidi in quadam Equi ungula, quæ media ex parte erat cuprum, ferrum ex altera: quo posito sic Instatur: in tali casu in indivisibilibus continuativis illius totius ungulæ erant simul duæ formæ substantiales diversæ rationis, ergo experientia est quoque in contrarium: probatur aut. Illa indivisibilia sunt continuativa utriusque metalli, veluti termini intrinseci, ergo debent habere formam utramque, ergo si in indivisibili poterunt esse simul: multò magis in eadem parte materiæ. Resp. in casu, aliquam formarum carere indivisibilibus terminativis, quod non est mirandum: quia illud indivisibile medium non est tunc illius completæ terminatio, sed potius continuatio aliqua, vel dicitur, illa indivisibilia non esse materiæ, sed formæ: adeoque nihil duarum formarum est in eadem materia. Urgetur hic etiam adhuc aliâ experientiâ de ferro candente, sed quia hæc apud Authores obvise ubique reperitur soluta, omitto eam liberè. Nunc ad difficultatem principaliorè resolvendam

VI.

*Bene tamen
distinguitur.*

Dico 2. Duæ formæ substantiales completæ non subordinatæ possunt esse in eodem subiecto divinitus, dummodò non sint contrariæ, vel repugnantes dispositiones præviæ. Hæc colligitur ex Scotò 3. d. 8. q. 1. n. 6. & d. 6. q. 2. num. 7. & 4. d. 1. q. 2. n. 22. quem Scotistæ communiter sequuntur, ut Maffrius, Pontius, Sghemme, Tombetus, & c. Ruvius, Suarez, & c. & plures Recentiores.

Probatur Conclusio primò,

Ratione communi: Quia Deus potest facere omne illud, quod non implicat plures formas esse in eadem materia, ergo Deus poterit plures formas ponere ad eandem; probatur minor, de qua sola est difficultas, & primò non repugnat ex parte divinæ potentie, quia Deus est infinite virtutis, & ideo potest supplere defectum materiæ ad educationem, & conservationem formarum duarum simul, talis enim defectus si quis est, est in genere quasi causæ efficientis: Neque implicat ex parte materiæ, quia hæc, ob suam indifferentiam non est limitata ad hanc vel illam formam, sed indeterminata & illimitata, ita ut quando unam recipit, reti-

net adhuc capacitatem ad aliam, non potest simul & semel aliam recipere, quia una forma disparata, nata est expellere connaturaliter aliam, ergo defectus etiam non est ex parte materiæ; probatur denique, quod neque ex parte formarum, primò: Quia formæ substantiales non sunt contrariæ inter se, ergo nec incompatibiles; Probatur consequentia, quia contrariis proprium est expellere se invicem, sed hæc non sunt contraria, ergo: probatur hæc minor: quæ etiam est ant. superius, quia si essent contrariæ, tunc esset ex quatuor oppositionibus una, sed neutra est, ergo; probatur minor, non contraria, quia hæc propriè versatur inter qualitates, quarum una nata est expellere aliam ab eodem subiecto inhæfionis, ut vicissim inesse possit: nam formæ nullibi sunt in subiecto inhæfionis, ergo. nec etiam privativa, aut contradictoria, quæ utrumque extremum est quod positivum, oppositionis autem privativæ & contradictoriæ, extrema non sunt ambo positiva, ergo. nec est oppositio relativa, quia utrumque extremum est quid absolutum, ergo.

Dices:

Esse oppositionem disparatam, ratione cuius una necessariò expellit aliam: sed Contra: Oppositio disparata non sufficit, ut una forma expellat aliam, quia si hæc sufficeret, deberent se necessariò expellere omnes formæ disparatæ, sed hoc non faciunt: ergo: probatur, quia albedo & dulcedo sunt formæ disparatæ, sed hæc non expellunt se invicem à subiecto, ergo oppositio disparata non sufficit: probatur mi. quia ambæ simul reperiuntur, tam in lacte, quam saccharo, ergo.

Instabis:

Requiri etiam rationem substantialem & non tantum oppositionem disparatam, in lacte autem & saccharo sunt tantum duæ formæ disparatæ accidentales. Sed Contra, tum quia hoc gratis dicitur, tum quia eodem modo se habet oppositio disparata formarum substantialium ad subiectum substantiale, sicut se habet oppositio disparata accidentium ad subiectum illorum quoad expulsionem, sed non expellunt se formæ accidentales disparatæ à subiecto accidentali, ergo nec expellent se duæ formæ substantiales à substantia substantiali.

Continuatur argumentum

probando, quod non fit defectus ex parte formarum, quia non solum duæ formæ contrariæ & disparatæ possunt simul subiectari in materia, sed nec duæ homogeneæ & ejusdem rationis: atqui duæ formæ homogeneæ non sunt sibi oppositæ, ergo quod duæ formæ non possint esse simul, non oritur præcisè ex parte formarum, intelligo semper argumentum quoad effectum primarium formarum, qui est informare, quia quoad secundarium certum est, quod tota ratio oritur ex illis, nam quemadmodum effectus primarius est informare, ita secundarius est expellere se invicem, attamen hic effectus omnino impediri potest, unde instaurò argumentum, &

Probo id ipsum de formis tertio, si esset aliqua implicancia, quare duas formas sub-

substantiales non possit Deus ponere in eadem materia esse ex parte formarum, sed nec ex istis est, ergo: probatur, quia ista esse vel secundum effectum primum vel secundarium, non primum, ut probatum est, nec etiam secundarium, quod probat: Quia Deus potest impedire effectum secundarium cuiuscunque formae positivae, ergo, probatur ant. quia Deus potest impedire, quo minus duae quantitates expellant se invicem ab eodem loco, similiter potest Deus duas qualitates contrarias in eodem subjecto, ut probabitur tenet quaedam sententia, de qua infra.

Dices: Deum non quemcunque effectum secundarium posse impedire, ergo nulla probatio: probatur ant. quia negatio formae lapidis est effectus secundarius formae panis, sed nunquam forma panis potest esse sine negatione formae lapidis, ergo non quicunque effectus secundarius impediri potest. Sed Contra. *negando ant.* ad cuius probationem dico, illam nimium probare, quia sequeretur etiam non posse duas formas accidentales esse simul in eodem subjecto, verbi gratia, albedinem & dulcedinem in lacte, quod tamen falsum est; probatur nihilominus id sequi, quia albedo habet necessario annexam inseparabiliter negationem dulcedinis, ergo si illud non potest esse cum alio, quod habet negationem formalem alterius, albedo non poterit esse cum dulcedine: Itaque peccat instantia in diversa acceptione terminorum, aliud enim est, unum necessarium non esse aliud, & aliud unum necessarium non esse cum alio, quamvis ergo una forma substantialis necessarium non sit alia, non tamen ideo istum debet non posse esse cum alia, alia namque est negatio essendi aliud, alia negatio essendi cum alio.

Probatur Conclusio secundò

Principaliter: Quia secundum Scotum in 3. d. 1. q. 3. Possunt plures humanitates uniri Verbo Divino, & consequenter plures animae rationales, ergo & plures formae eidem materiae; Probatur consequentia, quia si possunt plures formae uniri uni alicui, modo supernaturali, qualis est modus uniendo hypostaticè, ergo & modo connaturali, qualis est modus uniendo formam cum materia.

Dices: Disparitatem esse, quia implicat, quòd plures effectus terminentur ad eandem causam totalem, licet benè idem effectus ad plures causas totales, & consequenter materiam terminari ad plures substantias. Sed Contra, falsò supponitur, quòd materia non habeat propriam substantiam partialem, distinctam à substantia formae, ut videri potest supra.

Probatur Conclusio tertio:

Possunt plura corpora esse simul in eodem loco, ergo & plures formae in eodem subjecto vel materia; probatur consequentia, quia illae formae nihil recipiunt præter respectum extrinsecum unionis, sed illa corpora respectum talem extrinsecus advenientem recipiunt sine repugnantia: ergo etiam formae plures, eundem respectum sine repugnantia accipere poterunt.

F. Amandi Hermann Physica.

Dices: Disparitatem esse, quia corpora duo per penetrationem fiunt unum locabile, seu quoad locum: quia illa duo corpora ita se penetrant, ut sit unum locabile, unde sicut unum locabile potest circumscribi uno loco, ita etiam illa duo corpora: nam ad situm localem sunt intra se; duae verò formae substantiales non possunt fieri unum in esse informantis, quia forma panis in esse informantis necessariò constituit panem, ut non possit constituere magnetem vel adamantem, & e contra, sed repugnat per Dei potentiam, quòd forma panis faciat magnetem, vel constituat adamantem, ergo duae formae substantiales non poterunt esse simul, nec divinitus. Sed Contra: Illae duae formae informantes materiam, non faciunt unum in esse informantis, nec unum compositum, sed duotam diversa, quoad esse categorematicum totius, quàm si illae duae formae essent in diversis materiis, ergo disparitas innicitur falso fundamento; patet ant. quia sicut una forma distinguitur ab alia, ita informatio unius ab informatione alterius, & sicut una distinguitur ab alia in esse informantis, ita etiam compositum ab una causatum distinguitur à composito per aliam causato. Deinde falsum est, quòd illa duo corpora faciunt unum locabile, sunt enim duo corpora realitèr duabus locationibus passivis locata, licet locus fundamentalitèr sumptus sit unus, id est, superficies ambiens. Restat nunc accedere ad solvenda argumenta, quae sunt ex implicantiis, quas diversè diversas faciunt. Itaq;

Arguitur I. Ex nostra conclusione sequeretur, quòd duo composita substantialia, & etiam duo supposita, possent de se invicem prædicari sicut dulcedo & albedo, sed hoc implicat, ergo: probatur ma. quia ideo albedo potest prædicari de dulcedine, dicendo album est dulce: quia albedo & dulcedo sunt in eodem subjecto, sed in casu nostro etiam essent duae formae in eadem materia, ergo: probatur minor. quia de ratione suppositi est, quòd sit incommunicabile, & consequenter unum de alio prædicari non potest, deinde qualis esset ista prædicatio, panis est lapis, & e contra. Sed *neg.* sequelam, ad cuius probationem dico disparitatem esse, quia formae accidentales explicantur nominibus connotativis & adjectivis, substantiales verò nominibus absolutis & substantivis, quare illae possunt de se invicem prædicari, non verò istae, quòd si autem etiam explicarentur nominibus connotativis, non videtur, quare non possent de se invicem quoq; prædicari, ut panatum & lapidatum, quia tunc sensus esset, quòd illud, quòd est informatum formâ panis, sit etiam informatum formâ lapidis. Sed

Instatur: Deus & homo, sunt nomina absoluta, & tamen quia natura humana & Divina sunt unita, eidem supposito Deus & homo de se invicem prædicantur, ergo etiam duae formae substantiales, licet sint absolutae, quia tamen in eadem materia, de se invicem poterunt prædicari. *negando consequentiam,* quia ut fiat mutua prædicatio, debent esse in eodem supposito, sic quia illae duae naturae habent idem suppositum, poterunt de se invicem prædicari: in

Bbb casta

XIV.

XV.

Argumentum in compositis prædicatis.

X.

XI.

XII.

XIII.

casu autem conclusionis essent duo supposita, licet in eadem materia, adeoque de se invicem prædicari nequeunt. Sed

Urgetur: Illa possunt de se invicem prædicari, quæ possunt communicari sibi invicem, ut patet de Deo & Homine in casu supra, sed illa duo composita communicarent se invicem, ergo possent adhuc prædicari de se invicem; probatur mi. quia pars essentialis, & numerica unius est pars essentialis alterius, scilicet materia, ergo. R. negando mi. ad cujus probationem dico, quod nunc & defacto materia unius suppositi communicetur alteri disjunctim & successivè, & ideò tamen non licet dicere, quod suppositum cujus actu est pars, sit communicabile, aliud ergo est dicere de parte suppositi, aliud de supposito.

XVI.
Secundum.

Arguitur 2. Ex nostra conclusione sequeretur, quod expellere aliam formam à subiecto esset effectus formalis formæ, & non esset, esset ut supponunt omnes, non esset verò, quia tunc impediretur à Deo, ergo esset & non esset; sed nullum tale implicatorium potest Deus facere, ergo neq; hoc. R. negando sequelam cujus prob. dist. esset & non esset quoad potentiam naturalem & ordinariam Dei, nego ant. esset quoad potentiam ordinariam, & non esset quoad potentiam absolutam Dei impediens illum effectum formalem, concedo ant. Nec in hoc aliqua est implicatio, quia non est respectu ejusdem.

Instatur: Ideò Deus nequit impedire effectum formalem primarium, quia nequit supplere effectum talem sine forma, sed non potest supplere effectum secundarium sine forma, ergo nec impedire. R. negando mi. quia Deus potest expellere formam absq; eo quod in illud subiectum introducat alia, subtrahendo suum concursum ad conservationem formæ; Unde sic retorquetur argumentum contra Thomistas: Illum effectum, secundum ipsos potest impedire, quem Deus potest supplere, sed potest supplere effectum secundarium, ergo potest etiam eundem impedire.

Urgetur: Possit Deum quidem impedire aliquem effectum secundarium, non tamen talem, qui est negativus & infimus formæ, quia necessariò negat alteram formam in subiecto, sicut est forma cadaveris, quæ necessariò negat aliam formam in materia seu subiecto, ergo nulla solutio; probatur ant. quia forma cadaveris negat formam viventis in homine, qui est effectus secundarius formæ cadaveris, quem tamen Deus non potest impedire. R. negando ant. & ad probationem ejus dico, quidquid sit, an detur forma cadaveris, quod à nobis Scotistis simpliciter negatur, quod quamvis daretur, tamen ex sua ratione formali non dicit negationem esse cum forma viventis, seu anima in materia prima, quia Deus impedire posset, nec expelleret animam ab eadem materia. Deinde responderi possit per ultimam particulam conclusionis, quam infra explicabo.

XVII.
Tertium.

Arguitur 3. Implicat compositum substantiale, quod resultat ex materia & forma esse unum & plura, sed hoc fieret, si una materia in-

formaretur à duabus formis, ergo: probatur mi. quia tunc illud compositum esset unum, quia haberet unam, speciem & numero materiam, & etiam essent plura ob pluralitatem formarum. R. negando mi. ad probationem dico, quod simpliciter plura composita, non verò unum, quia pluralitas compositorum attendi debet penes pluralitatem formarum, unde licet esset una species & numero materia, non potest inferri simpliciter esse tantum unum compositum, sicut non licet inferre, materia panis & materia lapidis est ejusdem speciei, ergo etiam panis & lapidis sunt ejusdem speciei.

Instatur: Si essent in casu simpliciter plura composita, sequeretur, quod utrumque posset operari & etiam non posset, sed hæc est inconvenientia magna, ergo non sunt duo composita; probatur sequela ma. quia ponatur, quod idem corpus informetur duabus animabus rationalibus, verbi gratia, Titii & Mævii, si sunt duo composita: Titius poterit ambulare posse & non posse, posse quidem, quia habet formam, quæ est principium actionis, non posse verò, quia Mævius potest nolle, sine cuius velle ambulare non poterit: quia organa quæ Titius adhibere debet ad ambulationem, sunt organa Mævii, ut patet, cum sint eadem utriusq; ergo poterit & non poterit, nec planè scietur, quid in tali casu eventurum sit, ergo ad evitandas tales inconvenientias potius dicendum, unam materiam non posse informari pluribus formis. R. negando sequelam, ad cujus probationem dico, quod Titio volente ambulare Mævius posset nolle, & tunc si Titius vellet ambulare & Mævius nollet, vel Titius esset majoris virtutis, quam Mævius, vel e contra, & sic Titius posset ambulare non obstante quod nollet Mævius: si verò essent æqualis virtutis, tunc non sequeretur ambulatio; quia volitio unius non esset sufficiens accedente nolitione alterius. Quantum autem ad operationes organicas, minor est difficultas, nam tunc uno operante non necessariò alter operetur, & sic uno intelligente alter non necessariò intelligeret, & uno existente ignaro, alter posset esse doctus.

Dixi verò notanter in Conclusionibus: *Quomodo non sunt contrariae vel repugnantes dispositiones præviae*, quia existimo sat probabile formam ovis, verbi gratia, non esse cum forma leonis, vel lupi, nec formam asini cum hominis forma, & sic de aliis, unde sensus conclusionis potius est de formis inanimatarum, non verò de animalibus specie diversis: quia ista corpora diversis, diversisq; dispositionibus perfectibilia prærequirunt, quia corpus quod est aptum perfici per animam hominis, non potest perfici per animam serpentis, ex quibus patet, Scotistas sat competentes ad invicem reconciliari posse, si dicatur, quod negantes duas formas eandem posse informare materiam, aliud non velint, quam quod non possint formæ exigentes diversas & contrarias dispositiones prævias, & affirmantes quod possint, eos aliud non velle, quam quod formæ non exigitivæ contrariorum dispositionum simul esse valeant, & sic non tanta esset inter eos dissensio.

QUÆ.